

## Zasadanie samosprávnych organizácií krajín V-4

Vo štvrtok 11. decembra 2014 sa stretli zástupcovia poľnohospodárskych komôr krajín V-4. Podľa programu rokovali zástupcovia o situácii na trhoch v jednotlivých krajinách. Pri porovnaní nákupných cien komodít sú na Slovensku najnižšie ceny u kukurice, keď priemerná cena kukurice bola 101 eur/t, v rovnakom období v Maďarsku 120,7 eur/t, v Českej republike 124,85 eur/t a v Poľsku 132 eur/t.

Podobná situácia je aj pri cene repky, keď na Slovensku bola priemerná nákupná cena 309 eur/t, v Poľsku v rovnakom období 320 eur/t, v Českej republike 324,95 eur/t a najvyššia nákupná cena bola v Maďarsku 327,1 eur/t.

Priemerná nákupná cena slnečnice bola najnižšia na Slovensku, a to len 261,14 eur/t, potom v Českej republike bola 281,24 eur/t a najvyššia cena bola v Maďarsku 316,8 eur/t.

Situácia v živočíšnych komoditách je iná, keď najnižšia priemerná cena kravského mlieka v 48. týždni bola v Poľsku 28 centov/kg, Maďarsku 32 centov/kg a Slovensku 32,5 centov/kg a v Českej republike 34 centov/kg. Aj nákupná cena bravčového mäsa triedy E bola najnižšia v rovnakom období v Poľsku 1 eur/kg, potom na Slovensku 1,14 eur/kg, v Českej republike 1,40 centov/kg a v Maďarsku 1,42 centov/kg.

V Českej republike poklesli výrazne ceny obilnín a olejní, ale aj ceny cukru, hovädzieho a hydinového mäsa. Došlo k poklesu cien krmnej pšenice, naopak sa zvyšuje záujem o potravinársku pšenicu, kde cena mierne narástla. Pri ovocí a zelenine je problém s konkurenciou z Francúzska. U živočíšnych komodít sa znížili ceny bravčového mäsa, ale problémová je aj cena mlieka vzhľadom na vysoký export z Nového Zélandu. V blízkej dobe sa očakáva pokles nákupnej ceny mlieka pod 30 centov/kg. Česká republika vyprodukovala medziročne o 16 % viac kukurici, podobne je vyššia produkcia u kukurice na siláž. Medziročne sa zvýšila aj produkcia cukrovej repy o 3 %.

V Maďarsku sa zber jesenných plodín ukončil. U kukurice a slnečnice nebola pozberaná celá výmera z dôvodu problémov so spodnými vodami. U kukurice sa asi 5 % úrody bude brať až keď bude pôda zamrznutá, celkovo sa očakáva úroda 8 t/ha kukurice. Kukurica má však vysokú vlhkosť, sušenie kukurice je náročné, nebolo možné sušiť kukuricu do konca novembra z dôvodu nízkych kapacít. Po 1. decembri je plyn na sušenie drahší, takže sušenie kukurice a následné uskladnenie je finančne náročné. Celková úroda kukurice v Maďarsku bola viac ako 9 mil. ton. U slnečnice bola priemerná úroda 2,6 t/ha, podobne je priemerná úroda aj u sóji 2,6 t/ha. Nepodaril sa splniť plánovaný osev, a to najmä v západnej časti Maďarska z dôvodu väčších zrážok. Zároveň je vysoká hladina v jazere Balaton, táto voda je odvádzaná kanálmi, a tak je problém s poľnými prácami v blízkosti odvodňovacích kanáloch. Trhové ceny kukurice, ale aj ostatných obilnín, či olejní výrazne poklesli v porovnaní s trhovými cenami na začiatku roka. Pestovatelia, ktorí uzavreli na burzách výhodné zmluvy na začiatku roka, sú vo výhode, avšak v súčasnosti prebiehajú rokovania s obchodníkmi, ktorí sa snažia znižovať ceny (dôležitá je kvalita úrody).

Pestovatelia ovocia dosiahli v tomto roku výrazne vyššie úrody, ako tomu bolo v minulosti. Z dôvod Ruského embarga však došlo k výraznému poklesu cien, ktorý má negatívny vplyv na pestovateľov. Pri cenách bravčového mäsa sú podobné trendy. Pri hydinovom mäse sa zvýšila produkcia o 6 %, ale zároveň sa znížila cena tiež o 6 %. Nákupné ceny mlieka tiež klesajú.

Poľsko exportuje potravinársky tovar asi za 20 mld. eur ročne, dovoz je ročne vo výške 15mld. eur. Za rok 2013 bolo kladné saldo viac ako 6 mld. eur. Embargo v roku 2014 zasiahlo trh výrazne. V tomto roku sa export do Ruska pohyboval len na úrovni 2 mld. eur, pričom sa do Ruska vyvážalo najmä ovocie a zelenina. Celková produkcia jablák v Poľsku je 3 mil. ton ročne, z toho export do Ruska bol 800 tis. ton. V súčasnosti sú jablká obraté a uskladnené v skladoch, pričom na trhu sa predávali v mesiacoch február až marec. Výhradná odroda jablák, ktorá bola exportovaná do Ruska bola Idaret. Táto odroda je prakticky nepredajná na iných trhoch. Pokles cien bol veľmi výrazný na začiatku Ruského embarga, momentálne je situácia mierne stabilizovaná a cena je na úrovni 28 až 30 centov/kg.

V Poľsku bol zaznamenaný Africký mor ošípaných u diviakov, pričom dochádza k uzavretiu zón, kde farmári nemôžu presúvať zvieratá z fariem.

Vláda Poľska, ale aj zastupiteľstvá Poľska v jednotlivých krajinách propagujú potravinárstvo na rôznych trhoch. Poľsko investovalo do propagácie potravín, a tak sa podarilo začať predávať

Aj keď bol rok 2014 náročný, opäť bude export prevyšovať import, takže opätovne bude kladné saldo zahraničného obchodu.

Prezident poľnohospodárskej komory Poľska zdôraznil, že je dôležité zvyšovať produkciu potravín a objem poľnohospodárskej výroby tak, aby sa zvýšil vývoz potravín do iných krajín. Náklady v Európe sú takmer na rovnakej úrovni, preto si európske krajiny budú ťažko konkurovať, preto je potrebné vyvážať a presadiť sa na trhoch mimo EÚ.

Prezidenti predstavili súčasný systém SPP. Na základe preložených podkladov sa prezidenti komôr krajín V-4 dohodli, že si navzájom vymenia podkladové údaje k podporám.